

ศึกษาการดำเนินงานจัดศูนย์วิทยพัฒนา ของโรงเรียนเทศบาล
จังหวัดอุดรธานี

หนังสืออ้างอิง
ใช้เฉพาะในห้องสมุด

บรรณารักษ์ ไพโรจน์

27 ต.ค. 2546

170155

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2546

ISBN 974-382-017-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ลัดดา สุขปรีดี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วาณี ฐาปนวงศ์สานติ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ลัดดา สุขปรีดี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วาณี ฐาปนวงศ์สานติ)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)
..... กรรมการ
(ดร.ฉันทนา จันทวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ดัดดา สุขปรีดี ประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์ และรองศาสตราจารย์วาทิ ฐาปนวงศ์คามดิ
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการค้นคว้าความรู้และประสบการณ์
อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง และอาจารย์อุษณีย์ บุณนเกษมชุกุล และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่
ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ผู้บริหารและครูของโรงเรียน
เทศบาลท่าอิฐ โรงเรียนเทศบาลวัดท้ายตลาด โรงเรียนวัดคลองโพธิ์
โรงเรียนเทศบาลเกษมจิตตาราม โรงเรียนเทศบาลวัดหนองผา โรงเรียนเทศบาลวัดไผ่ล้อม ที่ให้
ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณดุสิต ขาวเหลือง, คุณวชิรา อยู่สุข บุคลากรในฝ่ายพัฒนามูลสาร
บริษัทเดอะมอลล์ กรุ๊ป จำกัด และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา รุ่น 39
ทุกท่านที่เป็นกำลังใจและมีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ
แด่บุพการี นุรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

บริบูรณ์ ไพโรจน์

39920885 : สาขาวิชา : เทคโนโลยีทางการศึกษา ; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ : การดำเนินงานในการจัด / ศูนย์วิทยพัฒนา

บรรณานุกรม : ไพโรจน์ : ศึกษาการดำเนินงานในการจัดศูนย์วิทยพัฒนา ของ โรงเรียนเทศบาล จังหวัดอุดรดิตถ์
(A STUDY OF THE ESTABLISHMENT AN EXPLORING CENTRE OF AN EXPLORING CENTRE OF
GOVERNMENT SCHOOLS IN UTARADIT PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ลัดดา สุขปรีดี, กศ.ม.,
รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์, กศ.ม., วาณี ฐานปาทวงศ์สานติ, กศ.ม. 118 หน้า. ISBN 974-382-017-5

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาการดำเนินงานจัดทำศูนย์วิทยพัฒนาของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอุดรดิตถ์ ใน
ด้าน 1. สภาพความเป็นจริงในการจัดทำศูนย์วิทยพัฒนา 2. บทบาทของครูประจำศูนย์วิทยพัฒนา 3. เปรียบเทียบเจตคติ
ของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทยพัฒนา ประชากรได้แก่ ผู้บริหารและครู ของ
โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ โรงเรียนเทศบาลวัดท้ายตลาด โรงเรียนวัดคลองโพธิ์ โรงเรียนเทศบาลเกษมจิตตาราม โรงเรียน
เทศบาลวัดหนองผา โรงเรียนเทศบาลวัดไผ่ล้อม จำนวน 60 คน โดยวิธีสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น
แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบเลือกตอบและแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย
ค่าสถิติแจกแจงที

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพความเป็นจริงในการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทยพัฒนา เกี่ยวกับงานวิชาการ
งานบุคลากร การเงิน และการเงิน และงานอาคารสถานที่ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอน มากที่สุดคือการเรียนเป็น
ห้องเรียน และน้อยที่สุดคือ การเรียนเป็นรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
มากที่สุดคือ การสอนเทคนิคใหม่ และน้อยที่สุดคือการแนะแนวและจิตวิทยาการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ในศูนย์วิทยพัฒนา
มากที่สุดคือ สิ่งของ, วัสดุของจริงที่หาได้ง่าย และน้อยที่สุดคือ วัสดุสิ้นเปลืองของสิ่งแวดลอมที่มีต่อนักเรียนมีอิทธิพล
มากที่สุด การมีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งแวดล้อมของครู มากที่สุดคือ จัดบริเวณโรงเรียนทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้และ
แหล่งสนับสนุนความรู้ และน้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเด็กความสามารถพิเศษ ไม่ได้
รับวิธีการประเมินผลในการจัดการเรียนการสอน มากที่สุดคือ ใช้แฟ้มสะสมผลงาน และน้อยที่สุดคือ สอบเก็บคะแนน วิธี
การการสรรหาบุคลากร มากที่สุดคือ ผลิตเอง และน้อยที่สุดคือ ให้นำหน่วยงานผลิตสื่อเป็นผู้ผลิต แนวทางในการสังเกตเด็ก
ที่มีความสามารถพิเศษ มากที่สุดคือ พฤติกรรมในการเล่น และน้อยที่สุดคือ ความดีในการเข้ามามีกิจกรรม การวางแผน
ในการจัดกิจกรรม มากที่สุดคือ จัดตามความต้องการของนักเรียน และน้อยที่สุดคือ จัดตามคำสั่งผู้บริหาร ความสะดวกใน
การรับข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์วิทยพัฒนา ปานกลาง การได้รับความร่วมมือเกี่ยวกับข้อมูลของนักเรียน มาก การสนับสนุนด้าน
สื่อ มากที่สุดคือ ผลิตเอง และน้อยที่สุดคือ มีบริษัทมาเสนอ ความสะดวกในการเบิกอุปกรณ์ มาก งบประมาณที่ใช้ในการ
จัดทำศูนย์วิทยพัฒนา ไม่เพียงพอ ความเพียงพอของอาคารเรียน พอเหมาะ จำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง มาก ระดับความ
สว่างและการถ่ายเทอากาศ พอเหมาะ อาคารประกอบในโรงเรียน มากที่สุดคือ โรงอาหารและห้องส้วม และน้อยที่สุดคือ
โรงฝึกงาน ห้องเรียนพิเศษมากที่สุดคือ ห้องพยาบาล และน้อยที่สุดคือ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องเทคโนโลยี
2. ครูประจำศูนย์วิทยพัฒนา มีบทบาทในด้านความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษอยู่ในระดับมากบทบาท
ทางด้านพื้นฐานสาขาวิชาต่าง ๆ ครูประจำศูนย์วิทยพัฒนามีบทบาทในสาขาวิชาศิลปะอยู่ในระดับมากที่สุด
3. เจตคติของผู้บริหารและครูผู้สอน, ครูประจำศูนย์วิทยพัฒนา ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนใน
การจัดทำศูนย์วิทยพัฒนา ผู้บริหารและครูมีเจตคติต่อการดำเนินงานในการจัดทำศูนย์วิทยพัฒนาแตกต่างกัน
4. ข้อเสนอแนะสภาพการปฏิบัติงานจริงในการจัดทำศูนย์วิทยพัฒนา พบว่า ควรจัดสิ่งแวดล้อมบริเวณ
โรงเรียนให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ และให้นักเรียนได้ศึกษาจากประสบการณ์จริงด้านบุคลากร
และความเข้าใจของครูและผู้บริหาร ควรมีการจัดอบรมเทคนิคการสอนสม่ำเสมอ ควรสาธิตให้ดูบ้างไม่ควรมีแต่ทฤษฎี

39920885 : MAJOR : EDUCATIONAL TECHNOLOGY; M.Ed. (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

KEYWORD : ESTABLISHMENT OF AN EXPLORING / CENTRE OF GOVERNMENT SCHOOLS

BORIBOON PAIROJ : A STUDY OF THE ESTABLISHMENT OF AN EXPLORING CENTRE OF GOVERNMENT SCHOOLS IN UTARADIT PROVINCE. THESIS ADVISERS: LADDA SOOKPREEDEE, M.Ed., RAVEEWAN ANGKANURAKBUN, M.Ed., WANEE THAPANAWONGSANTI, M.Ed. 96 P. ISBN 974-382-017-5

The purposes of this study were to study the establishment of an Exploring Centre of Government Schools in Utharadit province in the following in aspects ; 1. real condition in establishing an Exploring Centre of Government Schools, 2. role of teachers in Exploring Centre of Government Schools, 3. to compare attitudes of administrators and teachers towards the establishment of an Exploring Centre of Government Schools. The sample of the study consisted of sixty administrators and teachers from Tha Ith Municipal School, Wat Tai Talad Municipal School, Wat Klong Pho Municipal School, Kasem Jittaram Municipal School, Wat Nong Pha Municipal School and Wat Phai Lom Municipal School. The instruments used in data collection were a set of rating scale questionnaires and a set of open-end questionnaires. Statistics utilized in analysing the data included percentage, mean, and t-distribution.

The results of the research were:

1. In the aspect of the real condition in establishing an Exploring Centre of Government Schools of academic affairs, personnel affairs, administration and financial affairs, and building affairs, it was found that the teaching model that was used the most was classroom teaching, and the least was individual teaching. The teaching model that created changes the most was new teaching techniques, and the least was advisory and learning psychology. The medias that were used the most were things that could be easily found, and the least was video tapes. Environment was one thing that affected students the most. The most effective way the teachers could participate in creating environment was to arrange every corner of the school to be sources of knowledge and learning resources, and the least was to arrange outside classroom activities. As regards the assessment of the students with special capabilities, the method that could not collect the information the most was through examinations. The most effective way to choose innovation was to produce by themselves whereas the least was to have someone else produce for them. The most effective way to observe students with special abilities was to observe through games playing behavior and the least was through observation of frequency in participating activities corner. The most effective way in planning activities was to arrange according to the students' need and the least was arrange according to the administrators' order. The convenience in receiving information concerning exploring centers was moderate. The cooperation concerning students' information was high. The most effective way in supporting the media was to produce it themselves. While the least was through the dealers' presentation. The convenience in requesting for material was high. The budget allocated for the establishment of exploring centers was inadequate. The number of classroom buildings was suitable. Number of students in each class was too many. The lighting and air circulation in classrooms was suitable. The composite buildings mostly found were dining halls, restroom buildings while the least found were workshops. The most special rooms found were nurse rooms while the least found were computer rooms, library rooms, and technology rooms.

2. Teachers at exploring centers were knowledgeable about students with special abilities at the high level. With regard to fundamental subjects, teachers at exploring centers got involved in arts at the highest level.

3. As regards the attitude of administrators and teachers toward the operation of the exploring centers, the administrators and teachers possessed different attitudes.

4. From the study it is recommended that in the real operation of the centers environment surrounding the schools should be arranged as naturally as possible in order to motivate students and enable them to learn from nature as much as possible. With regard to teachers and administrators' understanding.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
คำถามเพื่อการวิจัย.....	4
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2540 กับนโยบายการศึกษา.....	6
ความเป็นมาของศูนย์วิทย์พัฒนา.....	8
หลักการและทฤษฎีของศูนย์วิทย์พัฒนา.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้.....	25
เด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	25
สภาพความเป็นจริงในการดำเนินงานของโรงเรียน.....	29
เจตคติ.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	41
ประชากร.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	70
ประชากร.....	70
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุปผลการศึกษา.....	72
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	78
ข้อเสนอแนะการวิจัยต่อไป.....	78
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก.....	89
ภาคผนวก ข.....	91
ภาคผนวก ค.....	95
ภาคผนวก ง.....	100
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	รายละเอียดจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของ โรงเรียนเทศบาล จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่ศูนย์วิทยพัฒนา.....	41
2	ค่าความถี่ และค่าร้อยละของกลุ่มประชากร จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	48
3	ค่าความถี่และค่าร้อยละสภาพการปฏิบัติงานจริงของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์ วิทยพัฒนาด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายชื่อ.....	49
4	ค่าความถี่และค่าร้อยละสภาพการปฏิบัติงานจริงของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์ วิทยพัฒนาด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อ.....	51
5	ค่าความถี่และค่าร้อยละสภาพการปฏิบัติงานจริงของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์ วิทยพัฒนาด้านธุรการและการเงิน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	53
6	ค่าความถี่และค่าร้อยละสภาพการปฏิบัติงานจริงของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์ วิทยพัฒนาด้านอาคารสถานที่ จำแนกเป็นรายชื่อ.....	55
7	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับบทบาทของครูประจำศูนย์วิทยพัฒนา เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทยพัฒนา จำแนกตาม ด้านความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	57
8	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย เกี่ยวกับบทบาทของครูประจำศูนย์วิทยพัฒนา เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทยพัฒนา จำแนกตาม ด้านความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาคณิตศาสตร์.....	58
9	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย เกี่ยวกับบทบาทของครูประจำศูนย์วิทยพัฒนา เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทยพัฒนา จำแนกตาม ด้านความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์.....	59
10	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย เกี่ยวกับบทบาทของครูประจำศูนย์วิทยพัฒนา เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทยพัฒนา ด้านความรู้พื้นฐาน ในสาขาวิชาภาษา.....	60
11	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย เกี่ยวกับบทบาทของครูประจำศูนย์วิทยพัฒนา เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทยพัฒนา ด้านความรู้พื้นฐาน ในสาขาวิชาศิลปะ.....	61

12	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย เกี่ยวกับบทบาทของครูประจำศูนย์วิทย์พัฒนา เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทย์พัฒนา ด้านความรู้พื้นฐาน ในสาขาวิชาแนะแนวและจิตวิทยา.....	62
13	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย เกี่ยวกับบทบาทของครูประจำศูนย์วิทย์พัฒนา เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทย์พัฒนา ด้านการประเมิน แบบใหม่.....	63
14	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเจตคติต่อการดำเนินงาน จำแนกเป็น รายชื่อและโดยส่วนรวม.....	64
15	ค่าความถี่และค่าร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สภาพการปฏิบัติงาน จริงของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทย์พัฒนา คือ ด้านวิชาการ งานบุคลากร ด้านธุรการและการเงิน และอาคารสถานที่.....	66
16	ค่าความถี่และค่าร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สภาพการปฏิบัติงาน จริงของโรงเรียนในการจัดทำศูนย์วิทย์พัฒนา ด้านการดำเนินงานของโรงเรียนใน การจัดทำศูนย์วิทย์พัฒนา.....	68
17	แสดงคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน.....	96

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โครงสร้างทางสถิติปัญญาของกิลฟอร์ด.....	22

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University